

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL LIETUVOS IRKLAVIMO FEDERACIJOS SKUNDO**

2021 m. vasario   Nr. S-   (7-9/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko Evaldo Raistensio, narių Editos Galiauskaitės, Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus (pranešėjas), išnagrinėjo Lietuvos irklavimo federacijos (toliau – Pareiškėja) 2021-01-06 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2020-12-22 sprendimo „Dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų“ Nr. (21.222) 500-474. Pareiškėjos atstovas Romualdas Gėgžnas ir Inspekcijos atstovė Vitalija Nagrockytė dalyvavo Komisijos 2020-02-02 posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė

Pareiškėja Komisijai pateiktame skunde prašo atleisti ją nuo 3783,65 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) delspinigių. Nurodo, kad nors Inspekcija nenustatė atleidimo nuo PVM delspinigių pagrindų pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktus, tačiau nurodo, kad Pareiškėja 2020 m. lapkričio mėn., pati pastebėjusi padarytas klaidas (neapskaitytą ir nedeklaruotą PVM, viršijus prekių iš Europos Sąjungos įsigijimo ribą), jas ištaisė, 2020-11-30 ir 2020-12-10 pateikdama PVM apyskaitas už minėtus mokestinius laikotarpius bei iš karto kreipėsi į Inspekciją dėl deklaruotų PVM sumų išdėstymo (2020-12-09 su Inspekcija pasirašyta Mokestinės paskolos sutartis), o 2020-12-10 įsiregistravo PVM mokėtoja.

Pareiškėja nurodo, kad veikė kaip sąžininga mokesčių mokėtoja ir ne tik nevengė jokių mokestinių prievolių, bet ir neraginama savo veiksmais siekė kuo greičiau išspręsti susidariusią problemą ir padengti skolą valstybės biudžetui.

Pareiškėjos nuomone, remiantis MAĮ 141 straipsnio nuostatomis ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje deklaruojamais teisingumo ir protingumo principais, atsižvelgiant į aukščiau nurodytas bei kitas, Pareiškėjos prašyme Inspekcijai išdėstytas aplinkybes, Pareiškėja galėtų tikėtis būti atleista nuo visos jai apskaičiuotos delspinigių sumos. Nurodo, kad yra pelno nesiekianti organizacija, didžiąja dalimi finansuojama iš valstybės biudžeto, šiuo metu patiria ekonominius sunkumus dėl COVID–19 pandeminės situacijos bei jos sukeltų padarinių, todėl yra priversta taupyti lėšas. Pristigusi lėšų, Pareiškėja artimiausiu metu negalėtų vykdyti daugelio numatytų irklavimo sporto programų, įskaitant ir olimpinės rinktinės kandidatų pasirengimo tarptautinėms varžyboms ir čempionatams, dalyvavimo pasaulio, Europos bei kitose svarbiose tarptautinėse sporto varžybose bei čempionatuose, mokomųjų treniruočių stovyklose bei įvairiose gambiausių sportininkų mainų programose, užsiimti jaunų, sportininkų lavinimu ir pan. Todėl, Pareiškėjos nuomone, apskaičiuota delspinigių suma yra akivaizdžiai neproporcinga Pareiškėjos atžvilgiu.

Be to, Pareiškėjos teigimu, pagal šiuo metu galiojančią LVAT praktiką, atleidimas nuo delspinigių mokėjimo yra galimas tik esant išskirtinėms aplinkybėms, taip pat pažymint, kad tokie veiksmai, kaip pažeidimo pripažinimas, nors ir pavėluotas, bet mokestinės prievolės įvykdymas, geranoriškas mokesčių mokėtojo elgesys, laikytini reikšmingais sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų klausimą.

2020 m. birželio 23 d. priimtas MAĮ 3 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XIII-3086. Teisėkūros pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymu ir aukščiau nurodytu MAĮ 3 straipsnio pakeitimo įstatymu numatyta nauja išlyga, kad mokesčių pakeitimus įtvirtinantys įstatymai galėtų įsigaliooti greičiau nei po 6 mėnesių nuo tokių įstatymų oficialaus paskelbimo, kai susiklosto išskirtinės aplinkybės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme – tokios išskirtinės aplinkybės ir yra susiklosčiusios 2020 m. dėl COVID-19. Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje išskirtinės aplinkybės yra apibrėžtos taip: neįprastas įvykis, kurio valstybės valdžios institucijos negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansinei būklei, arba didelis ekonomikos nuosmukis, kaip nustatyta 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1175/2011.

Pareiškėja nurodo, kad Europos Komisija ir Taryba yra paskelbusios, kad COVID–19 viruso pandemija gali būti laikoma „neįprastu įvykiu, kurio vyriausybė negali kontroliuoti“. Taip pat Reglamente numatyta, kad didelis ekonomikos nuosmukis yra esant dideliame euro zonos ar Sąjungos kaip visumos ekonominiame nuosmukiui.

Pareiškėja, remdamasi visais aukščiau išdėstytais motyvais, prašo atleisti ją nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Inspekcija Sprendime išdėstė MAĮ 100 straipsnio 1 dalies, 141 straipsnio 1 dalies nuostatas ir nurodė, kad prašymas atleisti nuo delspinigių gali būti tenkinamai tik tada, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta aukščiau nurodytose teisės aktų normose, MAĮ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių mokėjimo kitu, negu šiame įstatyme nustatytu pagrindu.

Inspekcija pažymėjo, kad Pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) (2002-03-05 įstatymo Nr. IX-751 redakcija) 92 straipsnio 1 dalį, apmokestinamasis asmuo neįsiregistravęs PVM mokėtoju pagal šio Įstatymo 71 str. arba 71–1 straipsnio nuostatas privalo skaičiuoti ir mokėti į biudžetą PVM už prekes ir paslaugas, už kurias jis pagal šio Įstatymo nuostatas privalėtų skaičiuoti ir mokėti PVM būdamas PVM mokėtoju. Pagal PVMĮ 92 straipsnio 3 dalį apskaičiuota už konkretų mėnesį mokėtina PVM suma turi būti sumokėta į biudžetą iki kito mėnesio 25 dienos. Kartu turi būti pateikiama PVM mokėtoju neįregistruoto asmens, mokėtino PVM apyskaita.

Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėja, pažeisdama aukščiau išdėstytas PVMĮ nuostatas, pavėluotai pateikė PVM mokėtoju neįregistruoto asmens mokėtino PVM apyskaitas (forma – FR0608) (toliau – PVM Apyskaita): 2020-11-30 – už 2017 m. balandžio mėn. rugpjūčio mėn., spalio mėn. ir lapkričio mėn. mokestinius laikotarpius, 2018 m. balandžio mėn. – rugpjūčio mėn. mokestinius laikotarpius, 2019 m. gegužės mėn. – rugpjūčio mėn. ir lapkričio mėn. mokestinius laikotarpius, 2020 m. rugpjūčio mėn., rugsėjo mėn. mokestinius laikotarpius, kuriose iš viso apskaičiuota mokėtina 41501 Eur PVM suma. Nustatyta, kad Pareiškėja su Inspekcija 2020-12-09 pasirašė mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08)-327-25606 dėl 41501 Eur PVM sumos išdėstymo laikotarpiu nuo 2020-12-04 iki 2022-12-25. Pareiškėjos 2020-12-10 pateiktose PVM Apyskaitose už 2019 m. balandžio mėn. deklaruotas mokėtinas 546 Eur PVM ir 2020 m. birželio mėn. deklaruotas mokėtinas 1449 Eur PVM įskaityti iš 2020-11-30 deklaruoto gražintino PVM už 2020 m. lapkričio mėn., t. y. mokestinė prievolė įvykdyta 2020-11-01, taip pat pavėluotai. Kadangi PVM mokestinė prievolė už minėtus mokestinius laikotarpius padengta pavėluotai, MAĮ nustatyta tvarka buvo skaičiuojami PVM delspinigiai. MAIS duomenimis, Pareiškėjai iš viso 2020-12-21 (prašymo nagrinėjimo diena) už laikotarpį nuo 2017-05-26 iki 2020-03-15 apskaičiuota

7607,61 Eur PVM delspinigių (nuo 2020-03-16 mokesčių mokėtojai atleidžiami nuo delspinigių Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-03-14 nutarimu Nr. 207 šalyje nuo 2020-03-16 paskelbus karantiną).

Inspekcija nustatė, kad MAIS duomenimis 40,31 Eur PVM delspinigių įsiskolinimas padengtas (įskaitytas iš turimos PVM permokos) 2020-12-01, todėl Pareiškėja valstybės biudžetui 2020-12-21 (prašymo nagrinėjimo dieną) skolinga 7567,30 Eur PVM delspinigių.

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja laiku neapskaičiavo ir nesumokėjo PVM, todėl, įvertinus aukščiau nurodytas faktines aplinkybes bei vadovaudamasi MAĮ nuostatomis, konstatavo, kad ginčo PVM delspinigiai apskaičiuoti pagrįstai. Nagrinėjamo atveju klausimas dėl PVM apmokestinimo nesprenžiamas, o vertinant atleidimo nuo 7567,30 Eur PVM delspinigių galimybę, nagrinėjamos aplinkybės, įtakojančios pažeidimo atsiradimą.

Inspekcija pažymėjo, kad MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 2 punktą, taikomas specialiais atvejais, kai Lietuvos Respublikos Seimas specialiajame mokesčių įstatyme nustato atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies specialią tvarką ir sąlygas, pavyzdžiui, tokia tvarka ir sąlygos nustatytos 2018 m. birželio 28 d. MAĮ Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40–1 straipsniu įstatymo Nr. XIII-1329 11 straipsnyje „Atleidimas nuo delspinigių už nesumokėtus mokesčius“. Pagal šio įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostatas, įsigaliojusias nuo 2019-01-01, mokesčių mokėtojai, deklaravę, tačiau nesumokėję MAĮ 13 straipsnyje nurodytų mokesčių ir turintys mokesčių už mokestinį laikotarpį, pasibaigusį ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d., apskaičiuotą delspinigių nepriemoką, atleidžiami nuo visos arba likusios dalies apskaičiuotų, tačiau nesumokėtų arba neišieškotų delspinigių sumos. Inspekcija nurodė, kad, sprendžiant atleidimo nuo delspinigių klausimą, Pareiškėjai negali būti taikomos šios nuostatos, nes mokestinės prievolės vykdytos pasibaigus aukščiau minėtame specialiajame mokesčių įstatyme nurodytam terminui (deklarautos 2020-11-30).

Inspekcija Sprendime konstatavo, kad prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta aplinkybių, kurių pagrindu būtų galima konstatuoti MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose numatytą atleidimo nuo delspinigių pagrindų buvimą. Todėl, vadovaudamasi minėtomis MAĮ nuostatomis bei LVAT praktika, padarė išvadą, jog Pareiškėja negali būti atleista nuo PVM delspinigių mokėjimo šiais pagrindais.

Inspekcija taip pat pažymėjo ir tai, jog MAĮ 100 straipsnis yra speciali norma, skirta spręsti atleidimo nuo delspinigių klausimą ir negali būti supriešinama su MAĮ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų teisingumo, protingumo ir visuotinio privalomumo principų taikymo mokestiniuose santykiuose. Nurodė, kad MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teisingumo ir visuotinio privalomumo principo nuostata įpareigoja mokesčių: administratorių užtikrinti efektyvų mokesčių administravimą. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1995-12-22 nutarime konstatavo, jog teisingumas yra vienas pagrindinių teisės, kaip socialinio gyvenimo reguliavimo priemonės, tikslų. Šiuo atveju, siekti teisingumo, reiškia siekti protingos skirtingų interesų pusiausvyros, atsižvelgiant į abiejų šalių interesus bei pareigas (mokesčių mokėtojo prievolę teisingai mokėti ir deklaruoti mokesčius ir mokesčių administratoriaus pareigą skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą). Protingumo kriterijus reikalauja, kad mokesčių administratorius elgtųsi atidžiai, teisingai ir sąžiningai, taikydamas sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus, atsižvelgtų į sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes, taip pat priežastis, įtakojušias mokesčių įstatymų pažeidimus,

Inspekcija nurodė, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją bei pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti, turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas) (Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2001 m. spalio 2 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. lapkričio 3 d., 2005 m. lapkričio 10 d., 2008 m. sausio 21 d. nutarimai).

Inspekcija nurodė, kad atleidimas nuo delspinigių (jų dalies) MAĮ 8 straipsnio 3 dalies pagrindu (taikant protingumo ir teisingumo kriterijus) paprastai taikomas tik esant išskirtinėms aplinkybėms, nulemtomis norminių aktų reikalavimų neatitinkančių mokesčių administratoriaus veiksmų, jo neveikimo arba tais atvejais, kai yra akivaizdu, kad apskaičiuoti delspinigiai dėl savo dydžio būtų neadekvatūs mokesčių mokėtojo padarytam pažeidimui, taip pat turi būti vertinamos ir pažeidimo padarymo aplinkybės. LVAT, nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudų) pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų baudų ir delspinigių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2343/2011, 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-10-10 nutartis Nr. A-556-2544/2011 adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011). Reikšminga aplinkybe sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų klausimą LVAT vertina ir paties mokėtojo elgesį (LVAT 2014-03-17 nutartis adm. byloje Nr. A-556-990/2014).

Inspekcija nurodė, kad Lietuvos Respublikos teisės sistema yra suformuota remiantis teisinės valstybės principu. Neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas, Nors atleidimo nuo delspinigių pagrindų pagal MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktus nenustatyta, tačiau iš nustatytų aplinkybių matyti, kad Pareiškėja 2020 m. lapkričio mėn. pati pastebėjusi padarytas klaidas (neapskaitytas ir nedeklaruotas PVM, viršijus prekių iš ES įsigijimo ribą), jas ištaisė 2020-11-30 ir 2020-12-10 pateikdama PVM Apyskaitas už minėtus mokesčius laikotarpius, bei iš karto kreipėsi į Inspekciją dėl deklaruoto PVM išdėstymo (2020-12-09 su Inspekcija pasirašyta Mokestinės paskolos sutartis), o 2020-12-10 įsiregistravo PVM mokėtoja. Taigi Pareiškėja savo veiksmais siekė kuo greičiau išspręsti susidariusią problemą ir padengti skolą valstybės biudžetui.

Inspekcija, įvertinusi tai, kad Pareiškėja yra ne pelno siekianti organizacija, didžiąja dalimi finansuojama iš biudžeto ir jai nebūdinga ūkinė komercinė veikla, nevengė PVM mokesčių prievolės, pati pastebėjusi prievolę deklaruoti ir mokėti PVM, nedelsdama ėmėsi priemonių tinkamam mokesčių prievolės vykdymui pateikė PVM Apyskaitas ir iš karto padengė deklaruotą PVM bei atsižvelgiant į šiuo metu patiriamus ekonominius sunkumus dėl valstybėje paskelbtos ekstremalios padėties COVID 19 infekcijai suvaldyti, taip pat tai, kad delspinigiai kartu yra mokesčių prievolės įvykdymo užtikrinimo būdas, konstatavo, kad vadovaujantis MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais bei teismų praktika, gali būti atleista nuo 50 proc. PVM delspinigių mokėjimo.

Inspekcija taip pat nurodė, kad nėra pagrindo Pareiškėją atleisti nuo didesnio kaip 50 proc. dydžio delspinigių mokėjimo. Nurodė, kad LVAT savo praktikoje laikosi pozicijos, jog atleidimas nuo delspinigių mokėjimo yra galimas tik esant išskirtinėms aplinkybėms (pavyzdžiui, LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis adm. byloje Nr. A-144-602/2018), taip pat turi būti vertinamos ir pažeidimų padarymo aplinkybės (pavyzdžiui, LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017). Pareiškėjos prašymo motyvai, jog ji neatliko jokių neteisėtų veiksmų kurių pasėkoje būtų apskaičiuotas papildomas PVM, delspinigiai apskaičiuoti ne dėl veiksmų, susijusių su betarpiškai vykdyta ūkine veikla, o pastebėjus, kad atsirado PVM prievolė operatyviai pateikė PVM apyskaitas, nesudaro pagrindo šių aplinkybių pripažinti išskirtinėmis, dėl kurių būtų pagrindas nukrypti nuo teismų praktikoje suformuotų atleidimo nuo delspinigių (baudų) dalies mokėjimo taisyklių. Šioje situacijoje, įvertinus tokias reikšmingas aplinkybes, kaip savanoriškas (be mokesčių administratoriaus stebėsenos ar kontrolės procedūrų) mokesčių deklaravimas bei mokesčių sumokėjimas, sudaro pagrindą atleisti Pareiškėją nuo 50 proc. delspinigių mokėjimo, tačiau kitokio sprendimo priėmimas neatitiktų delspinigių skaičiavimo keliamų tikslų – kompensuoti valstybės biudžetui praradimus, kuriuos jis patiria dėl netinkamo mokesčių prievolių vykdymo. Inspekcija nurodė, kad tai, jog LVAT 2014-06-25 nutartyje adm. byloje Nr. A-556-1375/2014, apibendrinęs atleidimo nuo delspinigių (baudų), vadovaujantis protingumo, teisingumo principais, pagrindus,

pripažįsta, kad tokie veiksmai, kaip pažeidimo pripažinimas, nors ir pavėluotas, bet mokestinės prievolės įvykdymas, geranoriškas mokesčių mokėtojo elgesys, laikyti reikšmingais sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų klausimą. Tačiau net ir teismų praktikoje reikšmingomis pripažįstamos aplinkybės, teismo vertinimu, nesudaro pagrindo atleisti nuo visų ekonominių sankcijų, nes, pavyzdžiui, „visiškai atleidus nuo baudų mokėjimo nebūtų pasiekti šiai priemonei keliami tikslai, nebūtų daromas tiesioginis poveikis teisės pažeidėjui, nebūtų įspėjami kiti potencialūs mokesčių mokėtojai apie galimas sankcijas nepaklusus reikalavimams dėl pareigos laiku ir tinkamai mokėti mokesčius“ (LVAT 2014-06-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1375/2014).

Inspekcija nurodė, kad tiek Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, tiek ir LVAT ne kartą akcentavo, kad mokesčių surinkimas užtikrina valstybes galimybes įgyvendinti savo uždavinius ir vykdyti funkcijas, gyvybiškai svarbias jos piliečiams, tautai, valstybei. Nemokant mokesčių, viešasis interesas yra pažeidžiamas, o subjektas, tiesiogiai ar netiesiogiai prisidedantis prie mokesčių nemokėjimo mokesčių teisės prasme elgiasi nesąžiningai, Tokiu būdu pažeidžiami ir mokesčių visuotinio privalomumo, mokesčių mokėtojų lygybės principai (įtvirtinti MAĮ 7 ir 8 straipsniuose), nes mokesčių nemokantys subjektai konkurencine prasme atsiduria geresnėje padėtyje nei juos mokantys (LVAT 1997-07-10 nutarimas ir 2003-11-17 nutarimas, LVAT 2011-09-05 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2255/2011, 2012-02-03 nutartis adm. byloje Nr. A-575-13/2012). Todėl nėra pagrindo visiškai atleisti Pareiškėjos nuo ginčo delspinigių mokėjimo, kurie apskaičiuoti Pareiškėjai nesilaikant mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos.

Inspekcija, atsižvelgdama į nurodytus motyvus bei prašymo nagrinėjimo metu nustatytas faktines aplinkybes ir vadovaudamasi MAĮ nuostatomis, nusprendė atleisti Pareiškėją nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių ir neatleisti nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas netenkintinas. Inspekcijos Sprendimas tvirtintinas.

Mokesčių apskaitos informacinės sistemos duomenimis, Pareiškėja 2020-12-21 valstybės biudžetui buvo skolinga 7567,30 Eur PVM delspinigių. Inspekcija Sprendimu atleido Pareiškėją nuo 50 proc. apskaičiuotų delspinigių, t. y. nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių, apskaičiuotų už laikotarpį nuo 2017-05-26 iki 2020-03-15, mokėjimo.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Inspekcijos Sprendimo dalies, kuria Pareiškėja neatleista nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių už tą patį laikotarpį.

Delspinigių ir baudų skyrimo bei atleidimo nuo jų klausimus nagrinėjamu laikotarpiu reglamentuoja MAĮ. Šio įstatymo 100 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu: tokia teisinė galimybė yra numatyta specialiajame mokesčių įstatyme; yra šio Įstatymo 141 straipsnio 1 dalyje nustatytas pagrindas; kitais atvejais, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims. Šios teisės normos dispozicija suponuoją išvadą, kad joje yra nustatyti trys savarankiški atleidimo nuo delspinigių pagrindai, kurių taikymo sąlygos yra išdėstytos kitose teisės normose – MAĮ Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 40–1 straipsniu įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje, MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 141 straipsnio 1 dalyje.

Inspekcija Sprendime išsamiai išanalizavo minėtus atleidimo nuo delspinigių pagrindus ir konstatavo, kad atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų ginčo delspinigių mokėjimo išvardintų MAĮ nuostatų pagrindu nėra. Komisija sutinka su Inspekcijos Sprendime pateiktų faktinių aplinkybių vertinimu, todėl siekiant racionalumo ir vengiant teksto atkartojimo, Komisija Inspekcijos nurodytų motyvų dėl neatleidimo Pareiškėjos nuo ginčo delspinigių aukščiau nurodytais pagrindais dar kartą nebemini ir konstatuoja, kad jie yra teisėti ir pagrįsti.

Pareiškėja, ginčydama Sprendimą ir prašydama atleisti ją nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių, tiek skunde nurodė, tiek Pareiškėjos atstovas Komisijos posėdžio metu akcentavo, kad yra ne pelno siekianti organizacija, vykdanči visuomenei naudingą sportinę veiklą, yra sąžininga mokesčių mokėtoja, nevengė mokesčių prievolių, 2020 m. lapkričio mėn., pati pastebėjusi padarytas klaidas (neapskaitytą ir nedeklaruotą PVM, viršijus prekių iš ES įsigijimo ribą), jas ištaisė, kas, Pareiškėjos nuomone, sprendžiant atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių klausimą, turėtų būti vertinama kaip išskirtinės aplinkybės.

Pareiškėja prašo atleisti nuo PVM delspinigių ir dėl to, kad pristigus lėšų negalėtų vykdyti numatytų irklavimo sporto programų (įskaitant dalyvavimo treniruočių stovyklose ir varžybose), užsiimti jaunų sportininkų lavinimu. Pareiškėja nurodo, kad delspinigių suma neproporcingai didelė tiek jos finansinių galimybių, tiek apskaičiuoto PVM atžvilgiu.

Šiuo aspektu Komisija pažymi, kad pagal MAĮ 40 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktus mokesčių mokėtojas turi pareigą laiku ir tiksliai įvykdyti mokesčines prievolei bei teisingai apskaičiuoti mokesčių, vadovaudamasis mokesčių įstatymais. Delspinigių paskirtis – užtikrinti mokesčines prievolei įvykdymą (MAĮ 95 straipsnio 1 dalies 1 punktą; LVAT 2010 m. balandžio 12 d. nutartis adm. byloje Nr. A-556-646/2010, 2013 m. gegužės 23 d. nutartis adm. byloje Nr. A-602-630/2013, 2020 m. rugsėjo 30 d. nutartis adm. byloje Nr. A-2981-968/2020 ir kt.). Delspinigiai pirmiausia yra skirti kompensuoti valstybės finansinius nuostolius, kurie atsiranda (laiku) nesumokėjus mokesčių. Kaip nurodyta Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje, nesumokėjus mokesčių arba sumokėjus juos ne laiku, valstybės išdava negauna pajamų, auga biudžeto deficitas, ribojamos ar net atimamos galimybės valstybei įgyvendinti savo uždavinius ir vykdyti funkcijas, gyvybiškai svarbias jos piliečiams, tautai, valstybei (Konstitucinio Teismo 1997 m. liepos 10 d. nutarimas). Taigi, kaip pažymėjo išplėstinė teisėjų kolegija 2011 m. lapkričio 18 d. adm. byloje Nr. A-143-2619/2011, delspinigių, kaip mokesčines prievolei (į)vykdymo užtikrinimo priemonės, esmė yra ta, kad jų taikymas arba galimybė juos taikyti skatina mokesčines prievolei savanorišką ir tinkamą vykdymą, o nevykdymo ar netinkamo vykdymo atveju – užtikrina įsiskolinimo biudžetui bei turtinių valstybės praradimų (pvz., dėl naudojimosi valstybei nesumokėtomis mokesčių sumomis) padengimą. Susidarius priešingai situacijai, t. y. mokesčių administratoriui disponuojant mokesčių mokėtojo permokėtomis lėšomis, pagal MAĮ 87 straipsnio 9 dalį mokesčių administratorius mokesčių mokėtojo naudai skaičiuoja palūkanas iki mokesčio permoka bus gražinta. Šios aplinkybės tik patvirtina delspinigių kompensacinį pobūdį (LVAT 2015-10-15 nutartis adm. byloje Nr. A-657-438/2015).

Atsakydama į Pareiškėjos argumentus dėl apskaičiuotų PVM delspinigių ne proporcingumo, Komisija pažymi, kad vien santykinai didelė Pareiškėjai apskaičiuotų PVM delspinigių suma savaime nesudaro pagrindo ją mažinti ar atleisti nuo jų mokėjimo vadovaujantis bendraisiais teisės principais (2013 m. rugsėjo 30 d. nutartis adm. byloje Nr. A-575-1470/2013; 2020 m. rugsėjo 30 d. nutartis adm. byloje Nr. A-2981-968/2020). Šiame kontekste primintina, kad Pareiškėja, pažeisdama PVMĮ nuostatas, daugiau kaip 2 metus nepateikė PVM apyskaitų (forma – FR0608) ir į biudžetą laiku nesumokėjo 41501 Eur PVM. Taigi, Pareiškėja nevykdė savo pareigos laiku apskaičiuoti, deklaruoti ir mokėti mokesčius, todėl nagrinėjamu atveju santykinai didelės PVM delspinigių sumos Pareiškėjai apskaičiuotos dėl jos pačios elgesio (nerūpestingumo, klaidos ar pan.). Taip pat primintina, kad Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais bei LVAT praktika, Sprendimu atleido Pareiškėją nuo 50 proc. apskaičiuotų PVM delspinigių, įvertinusi Pareiškėjos nurodytos situacijos išskirtinumą, t. y. atsižvelgė į tai, kad Pareiškėja pati, iki kontrolės veiksmų atlikimo, pastebėjo klaidą ir skubiai ėmėsi priemonių mokesčinei prievolei įvykdyti (pateikė PVM apyskaitas ir sudarė mokesčines paskolas sutartį), atsižvelgė į Pareiškėjos statusą (ne pelno organizacija), į tai, kad Pareiškėja didžiąja dalimi finansuojama iš biudžeto, jai nebūdinga komercinė veikla, į tai, kad šiuo metu Pareiškėja patiria ekonominius sunkumus dėl paskelbtos ekstremalios padėties dėl COVID.

Komisija pritaria Inspekcijos pozicijai, atitinkančiai LVAT praktiką, kad atleidimas nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 8 straipsnio 3 dalies pagrindu yra galimas tik esant išskirtinėms

aplinkybėms (pvz., LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis adm. byloje Nr. A-144-602/2018, 2020 m. liepos 29 d. nutartis Nr. eA-3155-968/2020 ir kt.). Komisijos vertinimu, Pareiškėja nenurodė jokių naujų išskirtinių aplinkybių, į kurias Inspekcija nebūtų atsižvelgusi savo Sprendime ir dėl kurių Pareiškėją reikėtų atleisti nuo likusios apskaičiuotos 3783,65 Eur PVM delspinigių sumos.

Pareiškėja skunde nurodo, kad išskirtinės aplinkybės sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje ir siejama su nepaprastu įvykiu, kurio valstybės valdžios institucijos negali kontroliuoti ir kuris daro didelį poveikį valdžios sektoriaus finansinei būklei, arba dideliu ekonomikos nuosmikiu <...>, Europos Komisija ir Taryba yra paskelbusios, kad COVID-19 pandemija gali būti laikoma nepaprastu įvykiu, kurio valstybės valdžios institucijos negali kontroliuoti.

Komisija, atsakydama į šį Pareiškėjo argumentą, kad ji galėtų būti atleista nuo apskaičiuotų PVM delspinigių dėl nepaprasto įvykio, t. y. COVID-19 pandemijos, pažymi, kad Inspekcijos 2020-03-26 viršininko įsakymu „Dėl pagalbos priemonių mokesčių mokėtojams, paveiktiems koronaviruso (COVID-19) sukeltų neigiamų pasekmių“ Nr. VA-27 patvirtinta visa eilė pagalbos neigiamą poveikį patyrusiems mokesčių mokėtojams priemonių, susijusių su pagal mokestinių paskolų sutartis apskaičiuotomis palūkanomis, nepriemokų išieškojimo veiksmais, atleidimu nuo delspinigių ir kt. Todėl, esant minėtame įsakyme nustatytoms sąlygoms, Pareiškėjai, kaip subjektui, karantino metu susidūrusiai su sunkia finansine situacija, sudaryta galimybė kreiptis dėl mokestinės naštos palengvinimo, tačiau savaime nesudaro pagrindo atleisti ją nuo pagrįstai ir teisingai apskaičiuotų PVM delspinigių.

Apibendrinant išdėstyta, darytina išvada, kad Inspekcija priėmė pagrįstą bei teisingą Sprendimą. Tenkinti Pareiškėjos skundą jame nurodytais motyvais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnio 1 dalimi, 141 straipsnio 1 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Patvirtinti valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-12-22 sprendimą „Dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų“ Nr. (21.222) 500-474.

2. Neatleisti Pareiškėjos nuo 3783,65 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Edita Galiauskaitė

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius